

Neprocjenjiva kulturna digitalna zbirka od 65 godina: Arhiv Festivala Atena – Epidaur (1955. – 2020.)

Paraskevi Damala, Eleni Papalexioiu i Avra Xepapadakou

Festival Atene i Epidaura jedan je od najvažnijih kulturnih institucija u Grčkoj. Osnovan je 1955. godine s ciljem promicanja izvedbenih umjetnosti i isticanje odnosa suvremene kulture i grčke klasične baštine. Festival je odigrao ključnu ulogu u afirmaciji grčke kulture te predstavljajući radova brojnih vodećih svjetskih umjetnika. Uz približno 4000 organiziranih produkcija, publika je imala priliku doživjeti umjetničke događaje koji spajaju bezvremenost klasičnih djela s inovativnim stvaralaštvom suvremene umjetnosti. Istodobno je Festival pridonio poboljšanju međunarodne slike Grčke i jačanju njezina položaja na globalnoj kulturnoj karti.

Izvorno održavan na drevnom kazalištu u Epidauru i Odeonu Heroda Atičkog u Ateni, a kasnije proširen na prostore poput kazališta na brdu Likavit, Malog kazališta u Epidauru i industrijskih prostora na adresi ulica Piraeus 260, umjetnički program Festivala Atena i Epidaura svake godine obuhvaća širok spektar umjetničkih produkcija: izvedbe antičkih drama, koncerte velikih orkestara, opere, balete, suvremeni ples, predstave renomiranih suvremenih redatelja, kao i eksperimentalne kreacije novih skupina i umjetnika. Tijekom godina Festival nije samo proširio geografski raspon svojih nastupa, nego je i obogatio svoj program prihvativši raznovrsne oblike izvedbenih umjetnosti i istražujući nove načine izražavanja i stvaranja, prilagođavajući se razvoju na međunarodnoj sceni.

Kao jedno od najznačajnijih kulturnih događanja u Grčkoj, Festival Atene i Epidaura odigrao je i presudnu ulogu u gospodarskom i turističkom okviru zemlje. Svake godine tisuće posjetitelja, domaćih i stranih, prisustvuju predsta-

vama generirajući znatne prihode za kulturni i ugostiteljski sektor. Festival pridonosi kulturnom turizmu, privlačeći posjetitelje željne doživjeti izvedbe u povijesno značajnim prostorima. Štoviše, njegova reputacija kao vodećeg festivala doprinijela je kulturnom brendiranju Grčke, postavljajući zemlju kao važnog sudionika na međunarodnoj sceni izvedbenih umjetnosti.

Proces prikupljanja materijala

Arhiv Festivala Atena i Epidaura vrijedan je kulturni dragulj koji dokumentira povijest i evoluciju ove institucije. Velik dio njegova sadržaja bio je rasut na različitim lokacijama, što je otežavalo pristup i upravljanje gradivom. Prikupljanje, organizacija i dokumentacija tog materijala predstavljali su izazovan proces, koji je omogućio očuvanje kulturne baštine Festivala. Festivalski arhiv sastoji se od različitih sadržaja, obuhvaćajući mnoge aspekte izvedbi i umjetničkih aktivnosti koje su se odvijale svake godine. Raznolikost i bogatstvo tog materijala pridonose razumijevanju i poštivanju neprocjenjivog kulturnog puta Festivala kroz godine.

Vrste arhivskog materijala

- ♦ Godišnji katalozi produkcija: Od početka godišnji kalendari obuhvaćaju popise svih planiranih događaja i izvedbi. Ti katalozi sadrže detalje poput naslova produkcija, datuma i vremena izvedbi, lokacija, sudjelujućih umjetnika i suradnika te produkcijskih i organizacijskih tijela. Godišnji katalozi služe kao primarni izvori za dokumentiranje produkcija i koriste se u arhivske i organizacijske svrhe. Osim toga, ovi katalozi imaju značajan

Festival Atena - Epidaur

interdisciplinarni istraživački interes jer sadrže rijetke podatke povezane s produkcijama, poput redateljskih bilješki, intervjuja i fotografija, kao i brojne oglase koji otkrivaju dominantne trendove i estetiku svakog razdoblja, uz druge informacije koje odražavaju povijesni, društveni i politički kontekst.

- ♦ Plakati: Plakati izrađeni za reklamiranje događaja Festivala čine značajan dio arhiva jer često odražavaju estetski izričaj i stil određene godine. Većinu plakata potpisuju istaknuti likovni umjetnici, pa oni sami po sebi predstavljaju samostalna umjetnička djela.
- ♦ Fotografije: Fotografije dokumentiraju izvedbe, probe, trenutke iza kulisa i društvene događaje Festivala. One su vrijedan alat za ponovno stvaranje kulturne atmosfere svake godine i doprinose dokumentiranju aktivnosti i ostvarenja koja su bila prikazana.
- ♦ Audiovizualni materijal – videozapisi: Snimke predstava i promotivni filmovi čine vrlo značajan dio zbirke. Videozapisi su sačuvali rijetke artefakte prošlosti.
- ♦ Programi – knjižice s informacijama o izvedbama: Tiskanice s programima izvedbi sadrže ključne informacije o sadržaju svakog događaja, sudjelujućim umjetnicima i druge

relevantne podatke. Često uključuju informacije o popratnim događajima i sporednim festivalima koji su se održavali istodobno diljem Grčke, pružajući široku sliku kulturnih aktivnosti svake godine.

Dokumentacija arhiva

Dokumentacija Festivala Atene i Epidaura ključan je alat za očuvanje i predstavljanje bogate kulturne baštine te institucije. Sustavnim organiziranjem, kataloškim označavanjem, pohranjivanjem i digitalizacijom arhiva, značajni umjetnički trenuci čuvaju se za buduće generacije kako bi im bile dostupne. Arhiv ne služi samo kao riznica povijesnih podataka, nego i kao izvor kreativne inspiracije i znanja, podupirući umjetnički i kulturni razvoj, istraživanje te obrazovanje. Tako arhiv Festivala Atene i Epidaura ističe svoju trajnu vrijednost, nudeći vrijedni materijal za proučavanje i stvaranje te jačajući vezu javnosti s međunarodnom kulturnom baštinom.

Dokumentacijski tim

Sedamnaest članova tima za dokumentaciju, pod znanstvenim vodstvom Eleni Papalexioi, izvanredne profesorice na Odsjeku za kazališne studije Sveučilišta na Peloponezu, uz savjetodavnu podršku Avre Xepapadaku, izvanredne profesorice na Sveučilištu u Nikoziji, te pod koordinacijom doktorandice Paraskevi Damala, intenzivno je radilo na stvaranju i organizaciji evidencije festivalskih izvedbi. Njihove glavne zadaće uključivale su:

- ♦ dokumentaciju i pripremu zapisa o izvedbama, s ciljem potpune i detaljne evidencije produkcija,
- ♦ istraživanje radi identificiranja i popunjavanja praznina u postojećim zapisima, osiguravajući cjelovitost podataka
- ♦ dokumentaciju arhivskog materijala i njegovo povezivanje s pojedinom produkcijom, jamčeći točno usklađivanje programa, plakata i drugih dokumenata,
- ♦ unos svih podataka u bazu podataka, osiguravajući dostupnost za istraživanje i buduću uporabu,
- ♦ provjere integriteta i točnosti podataka.

Festival u brojkama

Proces dokumentacije Festivala Atene i Epidaura bio je sveobuhvatan, uključujući značajne brojčane podatke kako bi se u potpunosti zabilježio njegov umjetnički put. Evo nekoliko ključnih brojk:

- ♦ 3.683 izvedbe: Najveći dio obuhvaća sve kazališne, glazbene i plesne izvedbe održane u sklopu Festivala od njegovog početka do 2020. godine.
- ♦ Tiskani materijali: 50 plakata, 811 programa i knjižica: tiskani materijali koji prate izvedbe, sudjelujuće umjetnike i pojednostojne događaja bogati su i ključni za očuvanje sjećanja Festivala.
- ♦ 2.734 fotografija: Fotografije bilježe izvedbe, umjetnike, publiku i atmosferu Festivala, nudeći jedinstvenu vizualnu predodžbu događaja.

- ♦ 1.138 videozapisa izvedbi i intervjua/dokumentaraca: Audiovizualni materijal, uključujući snimke izvedbi i intervjua, od iznimne je važnosti za razumijevanje umjetničkog stvaranja i razvoja Festivala kroz vrijeme.

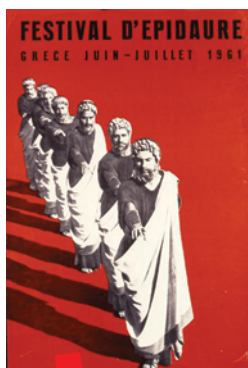
Ova zbirka gradiva pokazuje vrijednost i značaj arhiva za očuvanje kulturne baštine, čineći ga ne samo alatom povišnog referenciranja, nego i izvorom inspiracije i znanja za buduće generacije umjetnika, istraživača i širu publiku.

Najpoznatiji umjetnici koji su sudjelovali na Festivalu

Alvin Ailey | Laurie Anderson | Vladimir Ashkenazy | Gina Bachauer | Pina Bausch | Maurice Béjart | Leonard Bernstein | Montserrat Caballé | Maria Callas | José Carreras | Romeo Castellucci | Manos Chatzidakis | Teodor Currentzis | Miles Davis | Plácido Domingo | Ella Fitzgerald | Margot Fonteyn | La Fura dels Baus | Martha Graham | Sylvie Guillem | Peter Hall | Isabelle Huppert | Jean-Michel Jarre | Aram Khachaturian | Marcel Marceau | Sam Mendes | Melina Merkouri | Milva | Liza Minelli | Dimitris Mitropoulos | Ariane Mnouchkine | Nana Mouschouri | Rudolf Nureyev | Thomas Ostermeier | Dimitris Papaioannou | Irene Papas | Luciano Pavarotti | Sviatoslav Richter | Luca Ronconi | Frank Sinatra | Peter Stein | Igor Stravinsky | Tadashi Suzuki | Elisabeth Taylor | Theodoros Terzopoulos | Mikis Theodorakis | Vangelis | Anatoly Vasilyev | Robert Wilson | Iannis Xenakis ■

1955.

1961.

2003.

2019.

2024.

Festivalski plakati tijekom godina